

mětu tak, aby ho mohl užívat k účelu, pro nějž si jej najal. V takovém případě pronajímatel jest práv nájemníkovi ze škody, která mu vznikne z toho, že nemohl najaté věci za trvání smlouvy užívat, a to z důvodu nesplnění smlouvy. Že mu škoda vznikla a v jaké výši, musí prokázat nájemník.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Rv II 470/32.)

Žalobce, jenž měl od žalovaného najatu pekařskou dílnu, domáhal se na žalovaném náhrady škody, ježto prý pec byla vadná. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e u z n a l p o d l e ž a l o b y, o d v o l a c í s o u d ž a l o b u z a m í t l.

N e j v y š š í s o u d n e v y h o v ě l d o v o l á n í.

D ů v o d y :

Názor odvolacího soudu, napadený dovolatelem s hlediska dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., že okolnost, že pec nebyla v bezvadném stavu a postupem času se stala vůbec neupotřebitelnou, mohla býti žalobci jen důvodem, by žádal slevu nájemného po případě zrušení nájemní smlouvy, že však ho neopravňuje domáhati se náhrady škody, jest ovšem právně mylný. Nájemník může žádati slevu nájemného a m ů ž e o d s m l o u v y u s t o u p i t i, m á - l i n a j a t ý p ř e d m ě t v a d y, p r o k t e r é h o n e m ů ž e ř á d n ě n e b o v ů b e c p o u ž í v a t i, a v š a k n á j e m n í k n e n í p o v i n e n t o h o p r á v a p o u ž í t i, n ý b ř ž m ů ž e t r v a t i n a s m l o u v ě n á j e m n í a ž á d a t i o p r a v e n í n a j a t é h o p ř e d m ě t u t a k, b y h o m o h l u ž í v a t i k ú č e l u, p r o n ě j ž s i j e j n a j a l. V t a k o v ě m p ř í p a d ě p r o n a j í m a t e l j e s t p r á v n á j e m n í k o v i z e š k o d y, k t e r á m u v z n i k n e z t o h o, ž e n e m o h l v ě c i n a j a t é z a t r v á n í s m l o u v y u ž í v a t i, a t o z d ů v o d u n e s p l n ě n í s m l o u v y (§§ 1096, 1295 obč. zák.). Avšak jako při každém nároku na náhradu škody, musí i v tomto případě nájemník prokázat, že mu škoda vznikla, a musí dokázat výši škody. Tyto náležitosti však žalobce neprokázal. Jest zjištěno, že před opravou pece bez závady v ní pekl téměř výhradně jen preclíky, a připouští, že po znovuzřízení pece nepekl v ní jiné pečivo než zase výhradně preclíky. Tvrzení žalobcovo, že by snad byl před opravou pece pekl také pečivo jiné, není tvrzením takové okolnosti, již by bylo lze opodstatnit prokazatelnou škodu. Ježto tudíž žalobce neprokázal, že mu škoda stavem pece vznikla, nepochybil odvolací soud, zamítнув žalobu. Již z toho důvodu nemohlo míti dovolání úspěch a nebylo proto třeba se zabývat dalšími vývody dovolání.

Čís. 13094.

Reálními břemeny rozumí se závazky k určitým úkonům, které jsou spojeny s nemovitostí na ten způsob, že každý dočasný vlastník nemovitosti jako takový jest povinen konati tyto úkony.

Jde o p o z e m k o v u s l u ž e b n o s t, s e k a l - l i m a j í t e l h o s p o d á ř s t v í t r á v u n a c i z í m p o z e m k u p r o s v ů j d o b y t e k a j í m j i z k r m o v a l.

Právo sekati na cizím pozemku trávu a bráti si ji pro svou hospodářskou potřebu, není služebností požívání.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1933, Rv I 1023/32.)

Žaloba, by bylo zjištěno, že žalobci jako majiteli usedlosti přísluší neobmezené vlastnictví k pozemku (k potoku) č. k. 4154, a by žalovaný byl uznán povinným zdržeti se všech jednání, jež se jeví jako užívací právo k braní trávy, — byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů :

V souzené věci jde o to, zda vlastnictví žalobce k potoku č. kat. 4154 je neobmezené, či zda žalovaný vydržel právo služebnosti bráti si trávu na oné části břehu potoka, která hraničí s jeho pozemky č. kat. 851 a 852, zahradami tamtéž. Nižší soudy zjistily, že si žalovaný a jeho předchůdce v držbě usedlosti čp. 48 po více než třicet let brali trávu na sporné parcele. Jen v právním posuzování těchto skutkových okolností se nižší soudy rozcházejí. Soud první stolice usuzuje, že jde o výkon služebnosti, a to služebnosti pozemkové podle § 473 obč. zák. Dovojuje to z toho, že reality spolu sousedí, a že žalovaný sporné právo pro svou nemovitost vykonával. Odvolací soud spatřuje pozemkovou služebnost jen v tom případě, když sečení trávy na sporném pozemku se dělo na tím účelem, aby bejlí se nerozšířilo ze sporného pozemku na sousední pozemky žalovaného, v sečení trávy pro krmení spatřuje naproti tomu reální břemeno. Lze přisvědčiti žalobci, že v souzené věci nejde o reální břemeno, nýbrž o služebnost, jak správně dolíčil první soud. Reálními břemeny rozumí se totiž i v nauce (Ehrenzweig: Věcné právo 1923 § 261 str. 393) i v judikatuře (sb. n. s. čís. 6847, 7976) závazky k určitým úkonům, které spojeny jsou s nemovitostí na ten způsob, že každý dočasný vlastník reality jako takový jest povinen konati tyto úkony. Tomu v souzené věci však tak není, neboť žalobce jako vlastník pozemku č. kat. 4154 má jen trpěti, aby žalovaný kosil si trávu na tomto pozemku, což jest základem práva služebnosti (§ 472 obč. zák.). Správnou jest i výtku dovolatele, že odvolací soud neměl podle druhého odstavce § 482 c. ř. s. přihlížeti ke skutkovému tvrzení žalovaného, učiněnému teprve v odvolacím řízení, že sekal bejlí, by jeho pozemky nezaneřádilo. Přes to nelze však dovolání vyhověti. Nelze přisvědčiti žalobci, že právo, které žalovaný vykonával tím, že si s pozemku žalobcova bral trávu, je právem požívání podle § 509 obč. zák. Žalovaný nedomáhá se práva užívati potok žalobcův beze všeho obmezení, šetře jen jeho podstaty, nýbrž jen práva sekati na něm trávu a tuto si bráti pro svou hospodářskou potřebu. Chybí tudíž náležitosti vyznačené v § 509 obč. zák. pro právo požívací, totiž užívati cizí věc, b e z e v š e h o o m e z e n í a jen šetřiti podstatu. První soud správně dolíčil, že jde o služebnost pozemkovou, spojenou s držbou nemovitosti č. p. 48, by se jí mohlo prospěšněji užívati. Že tomu tak, nasvědčuje zjištění, že žalovaný trávu sekal pro dobytek ve svém hospodářství a jím ji skrmoval, čímž poskytován jeho hospodářské usedlosti prospěch, a vykonal takto služebnost

pozemkovou ve smyslu § 473 obč. zák., jež v § 477 obč. zák. nejsou výčetmo uvedeny. Poněvadž jde o služebnost spojenou s nemovitostí, mohl si žalovaný podle § 1493 obč. zák. započítati vydržecí dobu svých předchůdců. Vydržel-li žalovaný právo služebnosti, bráti si trávu s pozemku č. kat. 4154, jest proti němu zápůrčí žaloba, domáhající se výroku, že jest povinen výkonu tohoto práva k pozemku žalobcovu pod exekucí se zdržeti, bezdůvodná a nepochybil odvolací soud, když ji zamítl.

Čís. 13095.

Právní zájem na zjištění, že muž uznavší nemanželské otcovství, není jeho nemanželským otcem a že jeho zápis jako nemanželského otce ve farní matrice není po právu, má nemanželské dítě jen proti tomuto muži, nikoliv však i proti tomu, koho dítě považuje za pravého otce, třebaže tento, byv žalován o uznání nemanželského otcovství, namítal, že otcem jest muž zapsaný v matrice.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1933, Rv II 270/33.)

Žalobce se narodil jako nemanželské dítě Heleny K-ové. Nemanželská matka udala u poručenského soudu, že otcem dítěte jest Antonín B., jenž pak otcovství u poručenského soudu uznal. Tvrdě, že skutečným jeho zploditelem jest Josef V., domáhal se žalobce, by bylo proti Antonínu B-ovi a Josefu V-ovi zjištěno, že žalovaný Antonín B. není otcem žalobcovým a že zápis jeho jako nemanželského otce v matrice není po právu. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného Josefa V-a a změnil napadený rozsudek v ten rozumn, že zamítl žalobu, by bylo proti Josefu V-ovi zjištěno, že Antonín B. není otcem žalobcovým a že zápis jeho jako nemanželského otce ve farní matrice není po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobcovu.

Důvody :

Žaloba projednávaného sporu jest žaloba určovací a jest proto z úřadu zkoumati, zda jsou splněny předpoklady § 228 c. ř. s. Nelze o tom pochybovati, že žalobce má právní zájem na tom, by bylo soudním rozhodnutím co nejdříve zjištěno, že Antonín B. není jeho nemanželským otcem a že jeho zápis jako nemanželského otce ve farní matrice není po právu, neboť, uznal-li muž před poručenským soudem otcovství k nemanželskému dítěti, byl tím jeho právní poměr jakožto nemanželského otce stanoven s absolutním právním účinkem a toto právoplatné zjištění stavu váže tak dlouho, dokud není odstraněno výrokem soudu, že toto zjištění otcovství jest nesprávné (rozhodnutí čís. 6210 sb. n. s.). Žalobce neměl proto možnost, žalovati Josefa V-a o uznání otcovství, pokud si nevymohl soudní rozhodnutí proti Antonínu B-ovi, že není jeho nemanželským otcem. Zájem na tomto zjištění lze přiznati žalobci arcí jen proti Antonínu B-ovi, nikoliv též proti spolužalovanému Jo-